

**НАУКОВА СПІЛЬНОТА**

[www.spilnota.net.ua](http://www.spilnota.net.ua)

# СІМДЕСЯТ ШОСТІ ЕКОНОМІКО- ПРАВОВІ ДИСКУСІЇ

**Серія: Соціальні та гуманітарні науки**



**ISSN 2522-963X**

**Google Scholar**

**Матеріали міжнародної  
мультидисциплінарної наукової конференції**

**22-23 червня 2023 р.**

**Україна, Тернопіль - Польща, Переворськ  
2023**

УДК 001 (063)

**Сімдесят шості економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки:** матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції, (м. Львів, Україна – м. Переворськ, Польща, 22-23 червня 2023 р.) / [ редкол. : О. Патряк та ін. ] ; ГО “Наукова спільнота”; WSSG w Przeworsku. – Львів : ФО-П Шпак В.Б. – 120 с. – ISSN 2522-963X.

В збірнику опубліковані доповіді авторів з соціальних та гуманітарних наук, які оприлюднені на сайті [www.spilnota.net.ua](http://www.spilnota.net.ua).

**Оргкомітет:**

*Патряк Олександра Тарасівна*, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

*Шевченко Анастасія Юріївна*, кандидат економічних наук, ТОВ «Школа для майбутнього»;

*Яремко Оксана Михайлівна*, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

*Станько Ірина Ярославівна*, кандидат юридичних наук, адвокат;

*Назарчук Оксана Михайлівна*, доктор філософії (Ph.D.), ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

*Гомотюк Оксана Євгенівна*, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

*Біловус Леся Іванівна*, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

*Недошитко Ірина Романівна*, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

*Стефанишин Олена Василівна*, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

*Ухач Василь Зіновійович*, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

*Яблонська Наталія Мирославівна*, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

*Савчук Надія Антонівна*, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ

*Яценко Василь Миколайович*, кандидат педагогічних наук;

*Рудакевич Оксана Мирославівна*, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

*Русенко Святослав Ярославович*, аспірант, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:  
79016, м. Львів, а/с 1621  
E-mail: [spilnota.net.ua@ukr.net](mailto:spilnota.net.ua@ukr.net)

Тексти опубліковано у авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданої інформації несуть автори, їхні наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищено. У разі будь-якого використання опублікованих матеріалів посилання на джерело є обов'язковим.

ISSN 2522-963X

© ГО “Наукова спільнота” 2023

© Автори статей 2023





*Кабанова Ірина Геннадіївна,  
аспірантка, Східноукраїнський  
національний університет  
імені Володимира Даля  
ORCID: 0000-0002-0006-9599*

*Науковий керівник:  
Леонтєва Вероніка Миколаївна,  
доктор філософських наук,  
доцент, Східноукраїнський  
національний університет  
імені Володимира Даля*

### РЕПЕРТУАР ДИТЯЧИХ ТЕАТРАЛЬНИХ КОЛЕКТИВІВ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4430/>

«Репертуар» є звичним поняттям, що означає «Сукупність творів, що виконуються в театрі, на концертній естраді і т. ін.» [1]. Але французьке слово «репертуар» уперше було використано у 1847 р. у сенсі «список чи набір драматичних творів, опер, музичних творів чи ролей, які готова виконати трупа чи людина» [2]. Репертуар має величезне значення для будь-якого творчого колективу. Якщо йдеться про дитячий театральний колектив, це набуває особливого значення: репертуар є чи не визначальним чинником у вихованні естетичної, творчої особи. Правильно підібраний репертуар забезпечує можливість вирішення художньо-творчих та виховних завдань одночасно. Чим багатший і різноманітніший репертуар, створений режисером для роботи з різними індивідуальностями та творчим підкресленням, тим ширші можливості для розкриття юних обдарувань.

Режисер дитячого театру – це не тільки кваліфікований фахівець, а й професійний актор і вихователь. Саме тому той/та, хто працює з дітьми, має пам'ятати, що його/її завданням та обов'язком є постійна робота з удосконалення своїх режисерських умінь і самовдосконаленням [див.: 3]. Тому і вибір репертуару вимагає від режисера-педагога ерудиції, великих знань у галузі мистецтва, постійної необхідності поповнювати власні художні враження. Однак є загальні принципи для формування

репертуару: актуальність теми, її культурно-мистецька значимість, інтерес учнів до твору, різноманітність видів та жанрів.

Театр, в якому грають діти, не є «єдиним і однорідним»: по суті, він ділиться на чотири види театру: для наймолодших діточок (4-6 років), для молодшого шкільного віку (7-10 років), для підлітків (11-14 років), для юнацтва (15-17 років). Для кожній категорії юних акторів підбирається постановочний матеріал, виходячи з рівня підготовки виконавців та матеріальних можливостей. При формуванні репертуару необхідно враховувати такі критерії, як відповідність віковим та індивідуальним особливостям дитини. За думкою Н. Гуменюк, «Театральний матеріал має бути не легким, а дохідливим. Дитина повинна дістати “зерно”, яке дасть їй радість занурення в світ нових думок і вражень. У 12 – 16 років питання вибору репертуару має стояти гостро і глибоко. У дітей цього віку є цілий ряд сумнівів, і говорити про них потрібно з повагою, всерйоз, до кінця розкриваючи всі суперечності і захоплюючи тими аргументами, які ми вважаємо найбільш вагомими» [4]. «У дошкільному віці театральна діяльність є одним із найефективніших засобів педагогічного впливу на особистості дитини. Водночас, театралізована діяльність виступає як специфічний вид дитячої активності, один із найулюбленіших видів творчості, де можна ставити маленькі казочки, інсценівки» [5].

Літературна основа або сценарій має не лише відповідати віку виконавців-учасників колективу, але важливо, щоб режисер враховував і передбачав, що дасть цей матеріал не лише колективу, а й кожному з учасників як виконавцю, що формується, – як збагатить, до яких думок спрямує. Тобто вибір матеріалу передбачає його доступність для розуміння та виконання дітьми-акторами. Робота над п'єсою може дати нове уявлення про життя, розширити кругозір, дати новий напрямок особистісному зростанню. Однак обраний матеріал може виявитися і «непідійомним» для колективу (або для когось особисто). Тому режисеру необхідно приділяти найпильнішу увагу при вибиранні п'єси.

Найбільш популярними при виборі дитячої театральної постановки є комедії, водевілі та різноманітні казки, що абсолютно зрозуміло з погляду вікових інтересів. Учасники всіх вікових категорій, а особливо підлітки, дуже чуйні на комічне, на ексцентрику. Завдяки цікавій постановці можна об'єднати у виставі усі вікові категорії учасників, – такий прийом більш відноситься до студій, і таку форму роботи з репертуаром було запроваджено у дитячій театральній студії «Арлекін» м. Лисичанськ, якою керує авторка даного тексту. У постановці «Аліса в Країні Див» за мотивами повісті Льюїса Керролла ролі знайшлися всім акторам «Арлекіна»: старша група виконувала головні ролі, дві середні групи – ролі шахів і карт, молодші діти грали квіти у «дивному садочку». Також цікава масова вистава за мотивами казки Джанні Родарі

«Чиполіно». В таких постановках у процесі підготовки (репетицій) у дітей виховується дієтворення, відповідальність, взаємопідтримка, усвідомлюється важливість партнерства, формується здатність студійців до взаємодії – молодших зі старшими і навпаки. П'єси, музика і танці виявилися настільки яскравими і так міцно вплинули на дитяче сприйняття і свідомість студійців, що останнім часом діти постійно згадують ці вистави.

За думкою І. Савченко, справжньою педагогічною знахідкою є поєднання мистецько-виховних потужностей студентських та шкільних аматорських театрів. Зокрема, Народний студентський театр «Вавилон» (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова) та Центр культури та мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова щорічно проводить Відкритий фестиваль-конкурс самодіяльних шкільних та дитячих театрів «Перевтілення» [див. : 6].

Репертуар дитячого колективу має бути відмінним від репертуару дорослого колективу, бо дитина є не «маленькою заготовкою людини» або «тою/тим, хто тільки має стати людиною» (у сенсі «людина, яка поки що не піросла і не подорослішала, але яка обов'язково стане дорослою»). Кожна дитина з культурологічної точки зору є згорнутий потік майбутніх можливостей смислопородження і формоутворення. Тому підбір репертуару вимагає від режисера (керівника) чіткого перспективного бачення педагогічного процесу як цільної та послідовної системи, в якій кожна ланка, кожний структурний підрозділ забезпечують рішення єдиних художньо-творчих та виховних завдань. Режисер має захопити, заразити сучасних дітей матеріалом. Він має користуватися у свого колективу не абиякою довірою, Дитячий колектив має виказати неабияку довіру і режисерові, і запропонованому сценічному матеріалу, щоб діти із захопленням підхопили-підтримали устремління керівника, щиро прийняли його настанови і пішли за ним. Все це здавалося б складним, але виходячи з власної практики, можу сказати, що діти відкриті для всього нового.

### Література:

1. Репертуар. URL: <https://slova.com.ua/word/Репертуар> (дата звернення: 20.06.2023).
2. Repertoire. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Repertoire> (дата звернення: 20.06.2023).
3. Крипчук М., Умлев Д. Режисерсько-творча специфіка дитячого естрадного театру «Зірковий час». *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв* 2020. С. 78-90. URL: <https://studfile.net/preview/16701066/> (дата звернення: 10.06.2023).

4. Гуменюк Н. Парадигма театру в якому грають діти. URL: [https://docs.yandex.ru/docs/view?tm=1687193843&tld=ru&lang=uk&name=paradigma\\_teatru-v\\_jakomu\\_grajut\\_diti-z\\_dosvidu\\_ro.docx&text=ПРОБЛЕМИ%20РЕПЕРТУАРУ%20ДИТЯЧИХ%20ТЕАТРАЛЬНИХ%20КОЛЕКТИВІВ&url=http%3A%2F%2Fbtsh.ucoz.com%2FFaylu%2FGumenuk%2Fparadigma\\_teatru-v\\_jakomu\\_grajut\\_diti-z\\_dosvidu\\_ro.docx&lr=39&mime=docx&110n=ru&sign=b38fd185cf8af6b9eb23e7508d7191ac&keyno=0&n](https://docs.yandex.ru/docs/view?tm=1687193843&tld=ru&lang=uk&name=paradigma_teatru-v_jakomu_grajut_diti-z_dosvidu_ro.docx&text=ПРОБЛЕМИ%20РЕПЕРТУАРУ%20ДИТЯЧИХ%20ТЕАТРАЛЬНИХ%20КОЛЕКТИВІВ&url=http%3A%2F%2Fbtsh.ucoz.com%2FFaylu%2FGumenuk%2Fparadigma_teatru-v_jakomu_grajut_diti-z_dosvidu_ro.docx&lr=39&mime=docx&110n=ru&sign=b38fd185cf8af6b9eb23e7508d7191ac&keyno=0&n) (дата звернення: 10.06.2023).
5. Широченко К. Т. Характеристика театралізованої діяльності дошкільнят. URL: [https://docs.yandex.ru/docs/view?tm=1687212892&tld=ru&lang=uk&name=Schurochenko\\_K\\_T.pdf&text=](https://docs.yandex.ru/docs/view?tm=1687212892&tld=ru&lang=uk&name=Schurochenko_K_T.pdf&text=) (дата звернення: 11.06.2023).
6. Савченко І. В. Дитячі аматорські театральні колективи в сучасному освітньо-культурологічному контексті. *Гуманітарний корпус* : зб. матеріалів Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2020. С. 153-155. URL: [https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/30966/Savchenko\\_153155.pdf;jsessionid=55335BA146E13BCEEC2DE3B7EAD5DE00?sequence=](https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/30966/Savchenko_153155.pdf;jsessionid=55335BA146E13BCEEC2DE3B7EAD5DE00?sequence=) (дата звернення: 08.06.2023).

*Пархоменко Андрій Анатолійович,  
магістр з комп'ютерної  
інженерії, Східноукраїнський  
національний університет  
імені Володимира Даля  
ORCID: 0009-0000-7036-4078*

*Науковий керівник:  
Щербина Марія Михайлівна,  
кандидат філософських наук,  
доцент, Східноукраїнський  
національний університет  
імені Володимира Даля*

## **ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ВІЗУАЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМА ВПЛИВУ НА ТРАДИЦІЙНІ УЯВЛЕННЯ**

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4431/>

Штучний інтелект (ШІ, або англійською: AI – аббревіатура від Artificial intelligence), про який ще кілька років тому «зі знанням справи» могли міркувати лише ІТ-спеціалісти, а його образи, так само, як і його «вироби», населяли сторінки та кадри творів з жанрів фантастики,